

Fjárlagafrumvarp fyrir árið 2009

1. október 2008

2009

1. Rammafjárlög

2009

Fyrstu rammafjárlögin

- Í fjárlagafrumvarpinu eru í fyrsta sinn lögð fram rammafjárlög til næstu fjögurra ára.
- Í römmunum er annars vegar gert ráð fyrir verkefnum sem þegar hafa verið teknar ákvarðanir um og hins vegar forsendum um mismikinn raunvöxt málaflokka, auk þess sem sett eru fram áform um aðhaldsmarkmið og tekjuöflun.

2009

Meginstefna í hagstjórn

- Löngu hagvaxtarskeiði hefur fylgt tíma- bundið ójafnvægi auk þess að ástand á al- þjóðlegum fjármálamörkuðum veldur erfið- leikum hér á landi eins og um allan heim.
- Markmið hagstjórnarinnar er að hagkerfið nái sem fyrst jafnvægi á ný með lægri verðbólgu, vaxtastigi og viðskiptahalla.
- Til þess þarf að beita ríkisfjármálunum til sveiflujöfnunar.

2009

Rammafjárlög 2009 - 2012

Í milljörðum króna á verðlagi hvers árs	Áætlun 2009	Áætlun 2010	Áætlun 2011	Áætlun 2012
Tekjur	450,5	476,7	514,8	556,7
Gjöld	507,4	522,3	533,3	553,7
Tekjuafkoma	-56,9	-45,6	-18,5	3,0
Hlutfall af landsframleiðslu	-3,7%	-2,8%	-1,1%	0,2%

2.

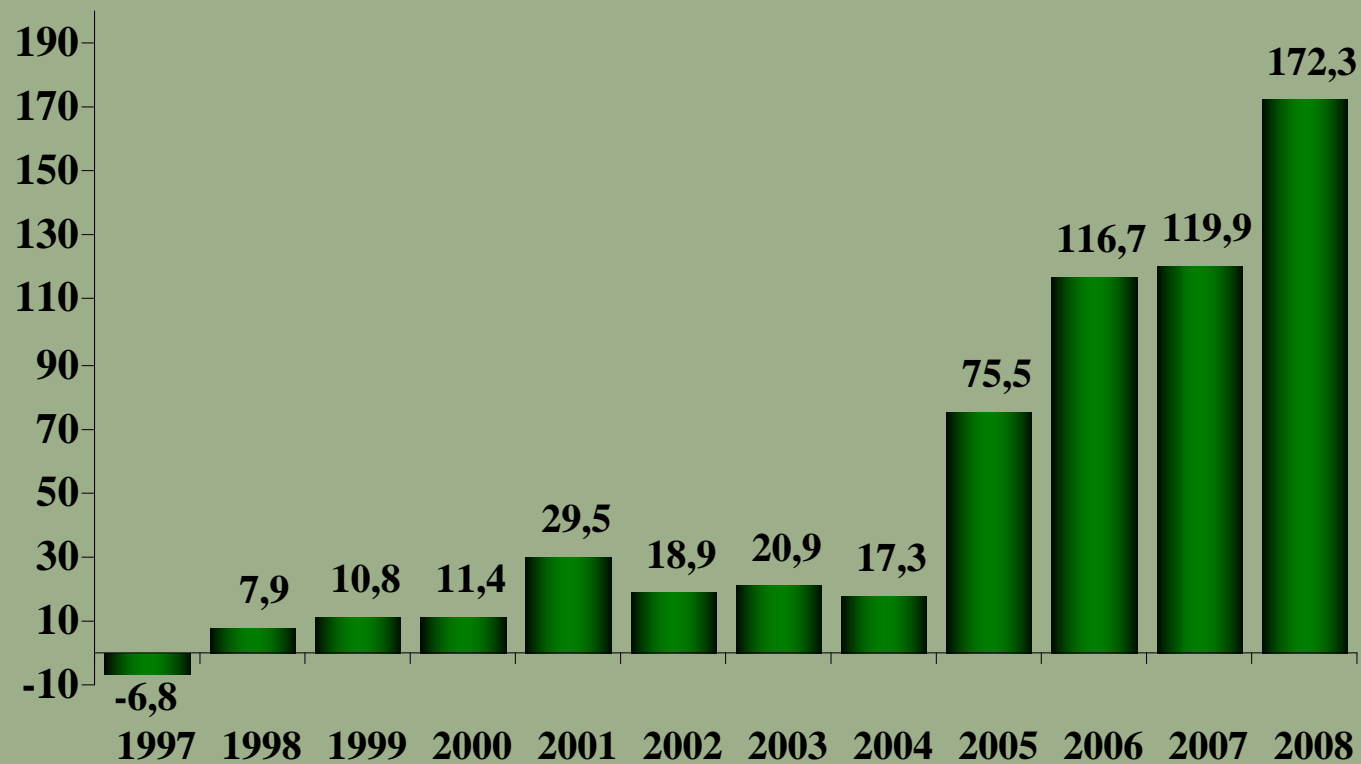
**Ríkissjóður er í sterkri stöðu
til að mæta ágjöf**

2009

Innistæður ríkisins í Seðlabanka

Mia. kr.

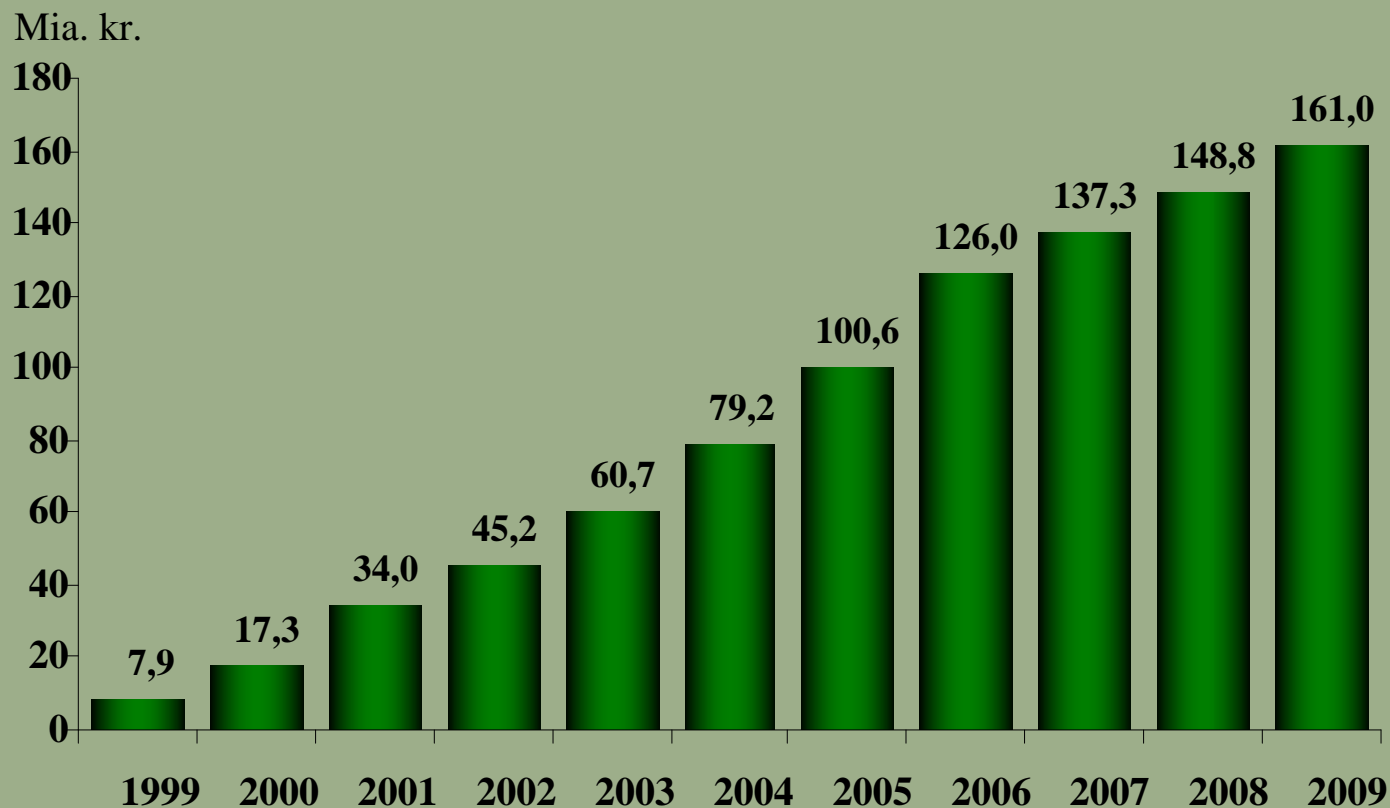

* Staða í lok hvers árs

2009

Viðbótarframlög til LSR nema rúmum 160 milljörðum króna frá 1999

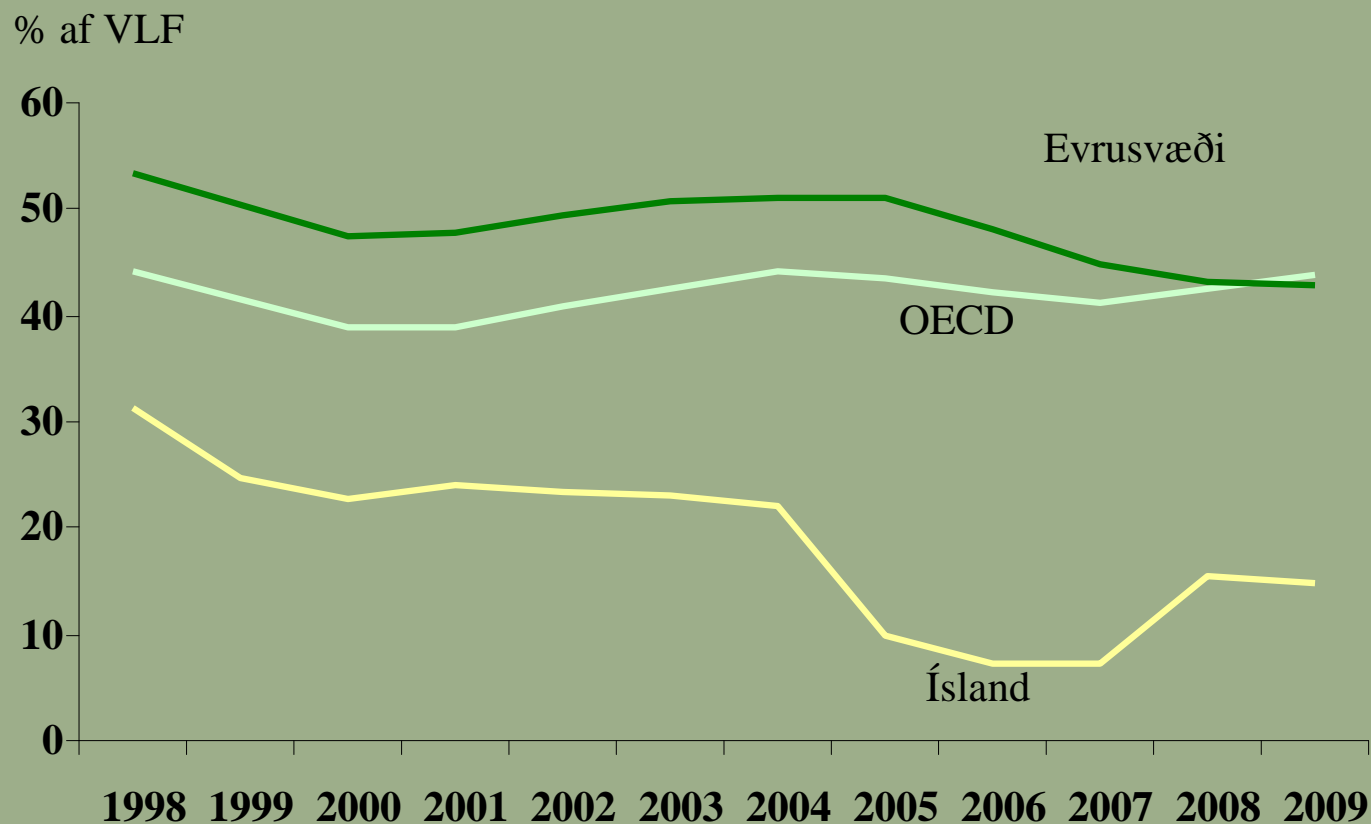
Reiknaðir vextir 5,5% árin 2008 og 2009

2009

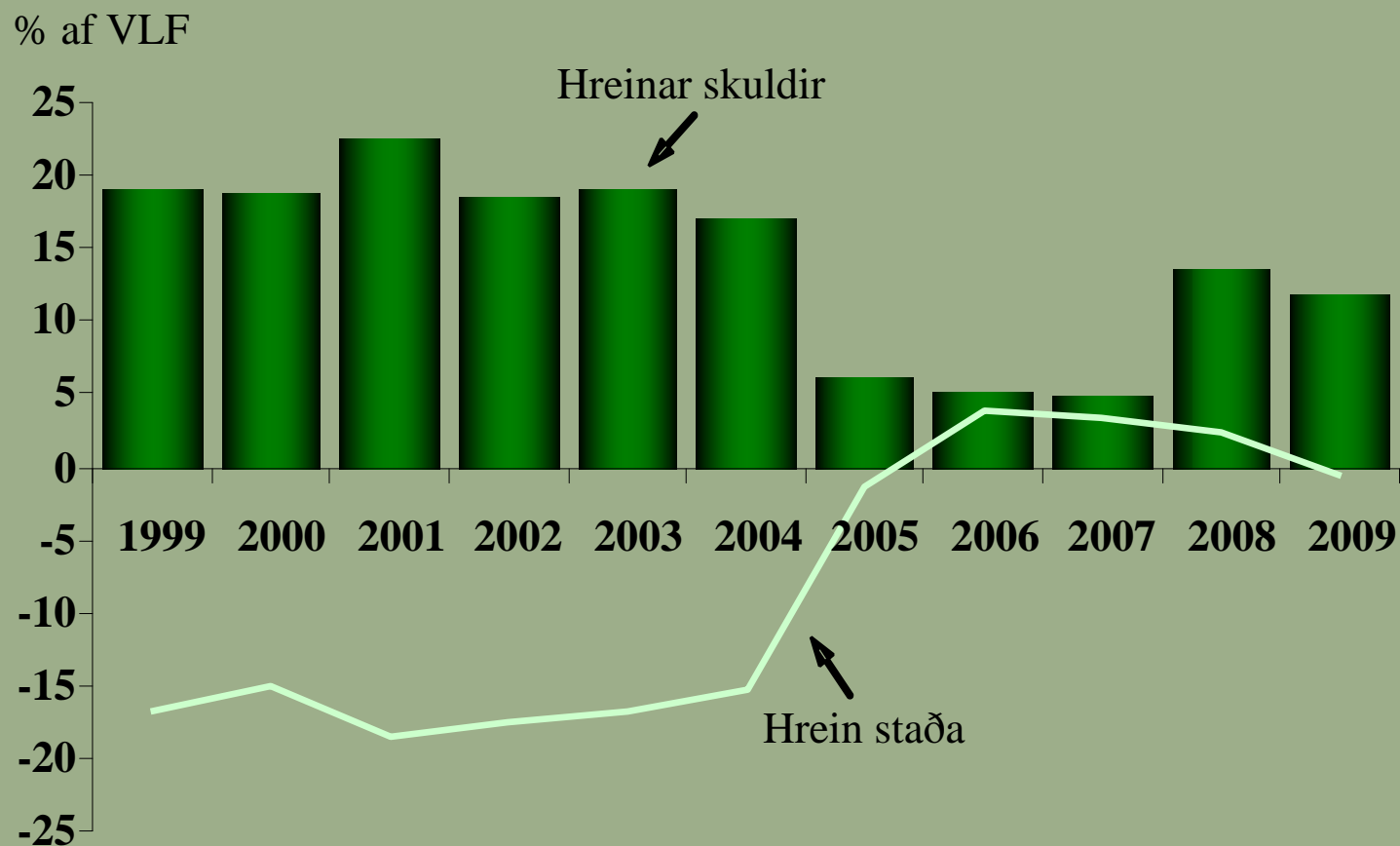
Hreinar skuldir hins opinbera á Íslandi og hjá ríkjum OECD

2009

Skuldir ríkissjóðs hafa lækkað verulega undanfarinn áratug

2009

3. Efnahagshorfur

2009

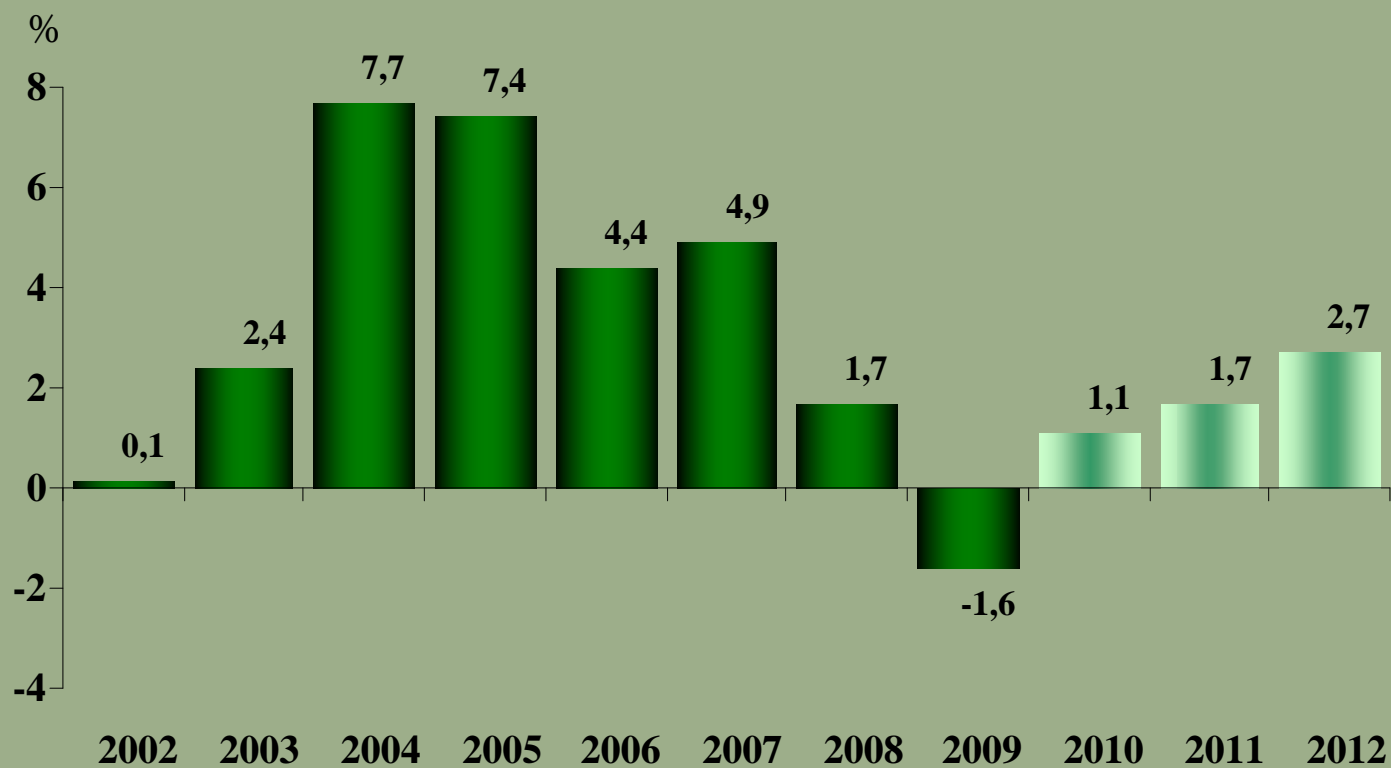
Efnahagsforsendur frumvarpsins

- Hagvöxtur -1,6%
- Verðlag hækkar um 5,7%
- Kaupmáttur ráðstöfunartekna -1,4%
- Atvinnuleysi 2,7%
- Viðskiptahalli 8,2% af VLF

2009

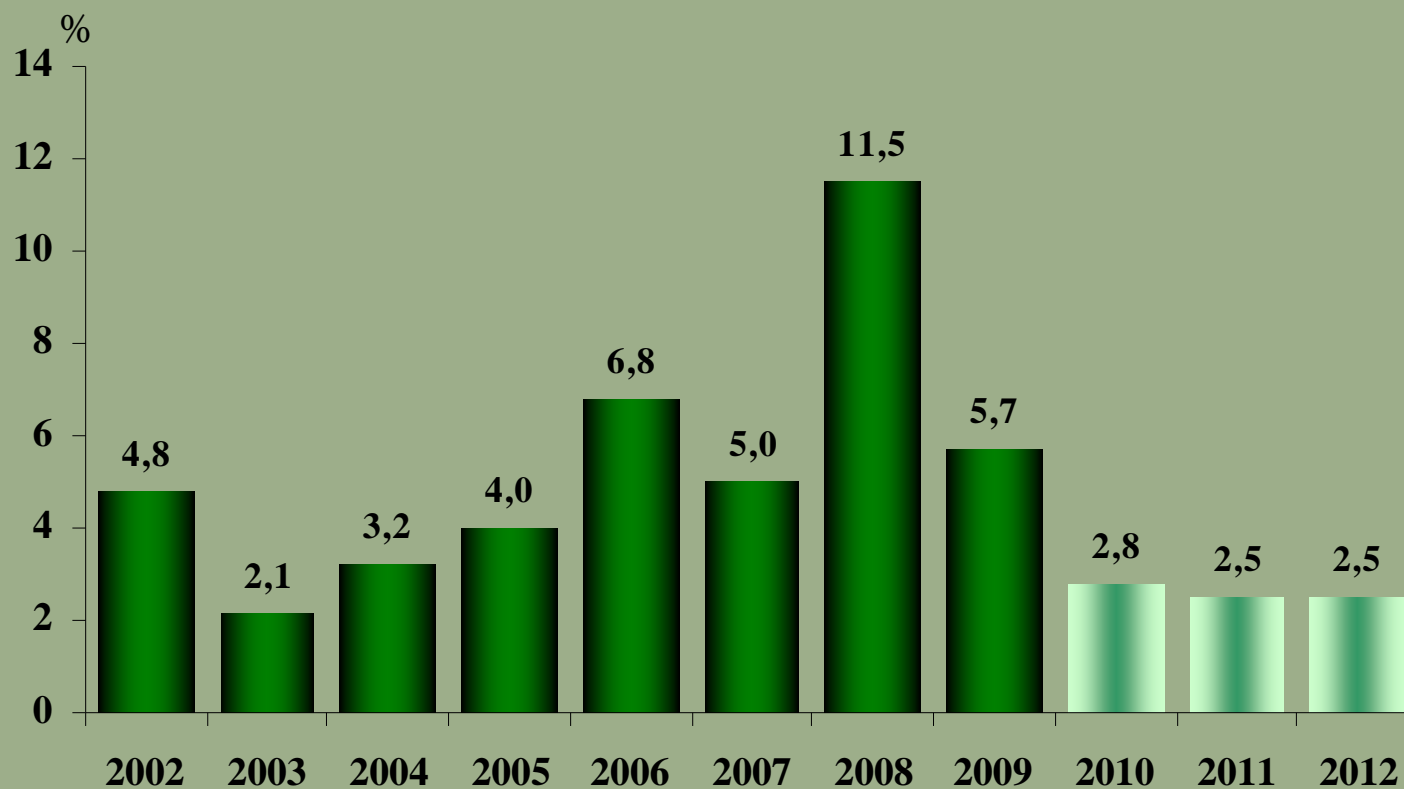
Hagvöxtur

2009

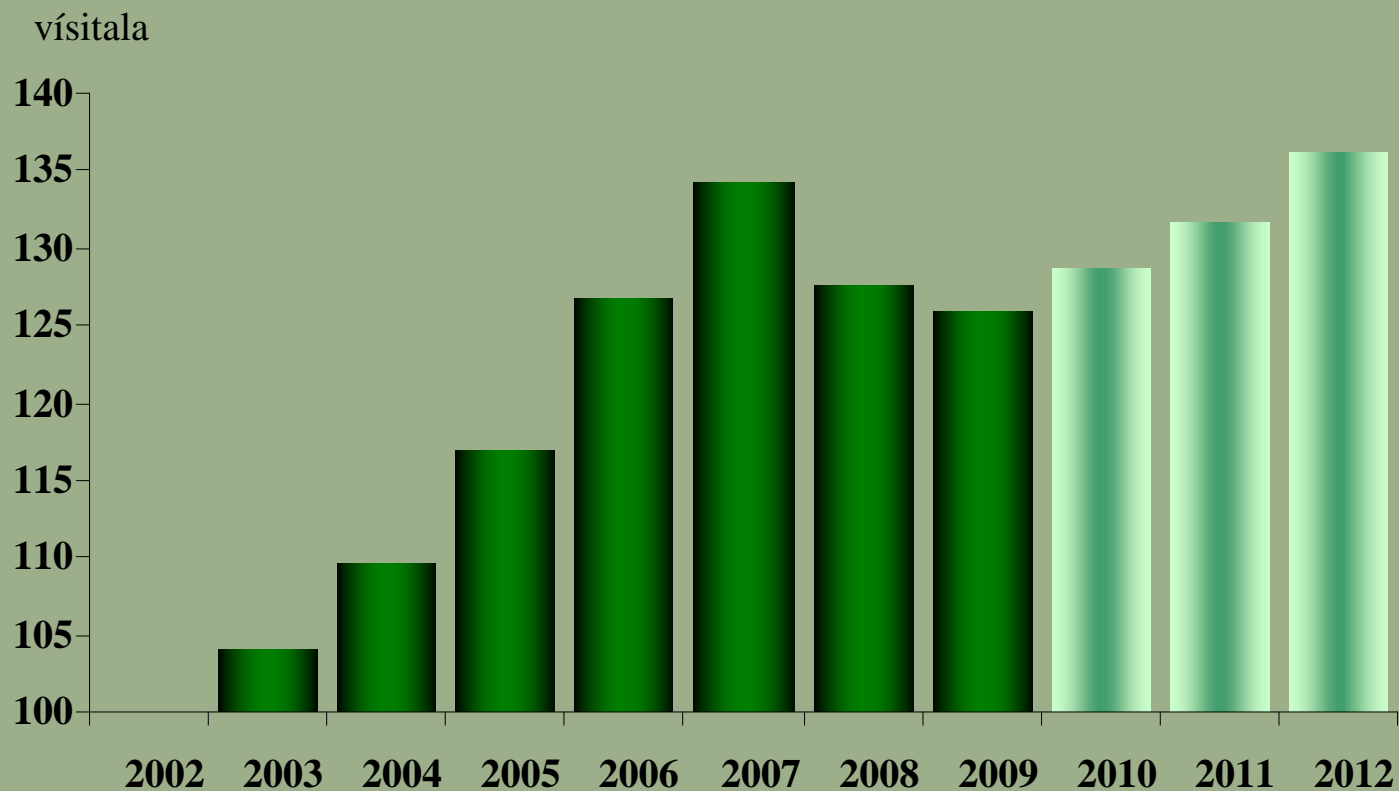
Verðbólga hjaðnar

2009

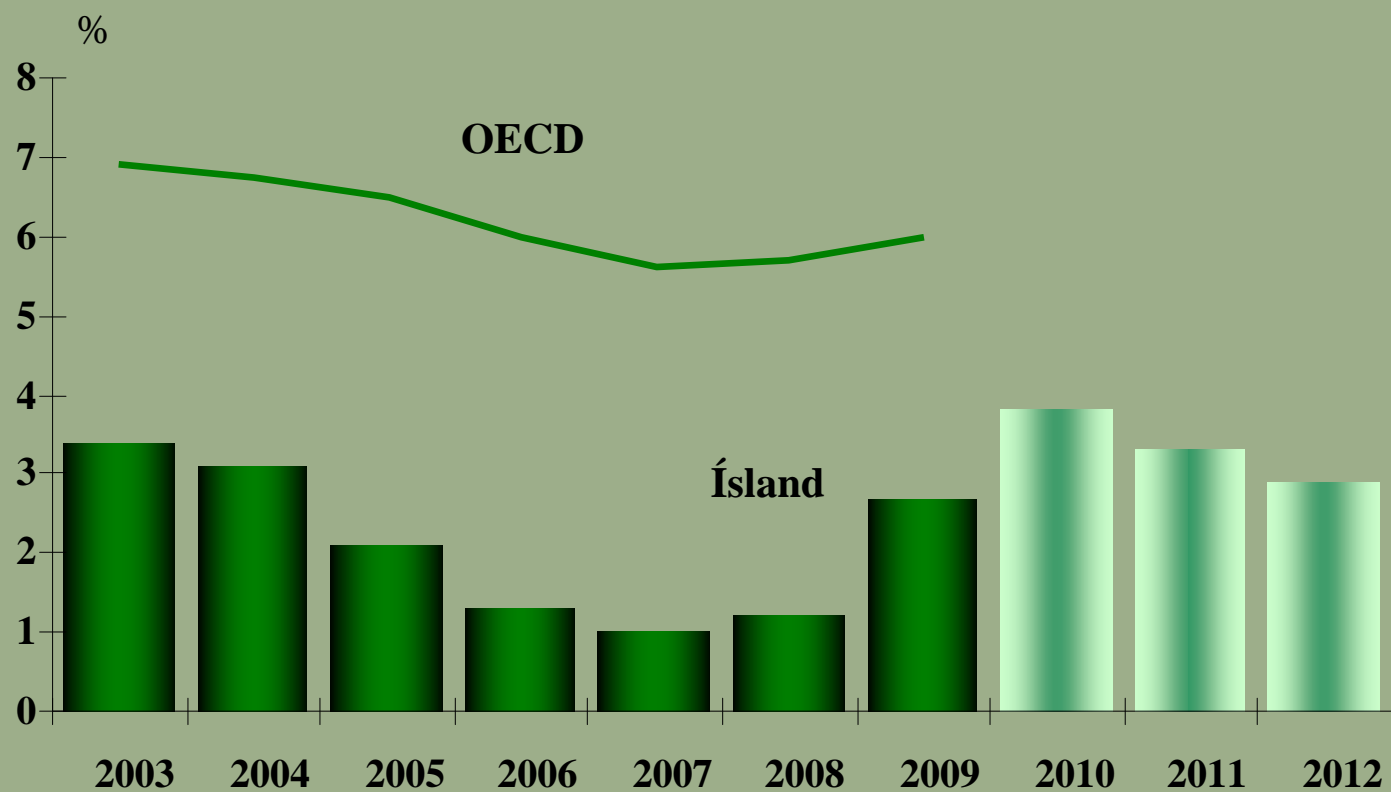
Kaupmáttur ráðstöfunartekna á mann

2009

Atvinnuleysi

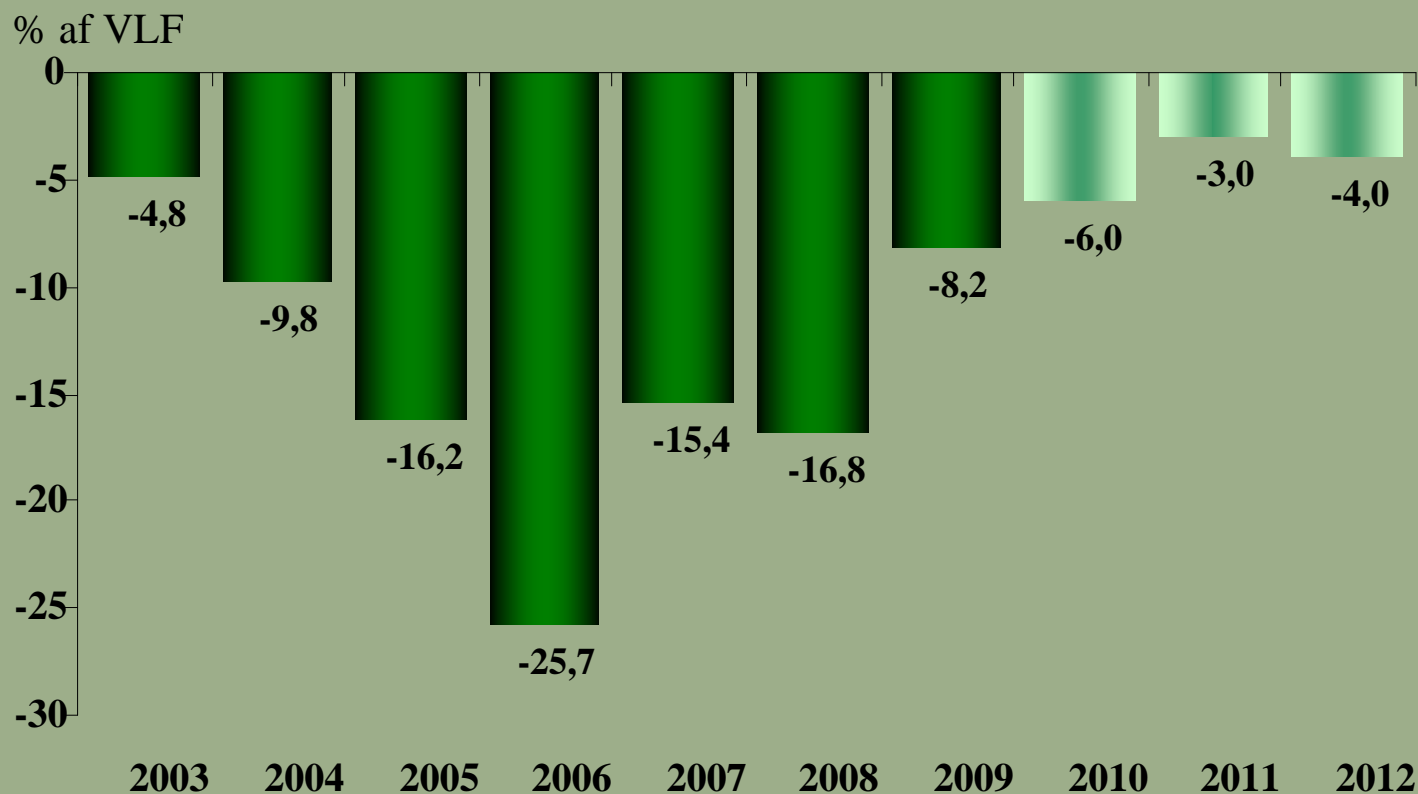

2009

Dregur verulega úr viðskiptahalla

2009

Samanburður á þjóðhagsspám fyrir árið 2009

%	Fjmrn.		SÍ		Glitnir		LÍ	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009
Hagvöxtur	1,7	-1,6	1,1	-2,0	-0,1	0,1	1,2	0,2
Verðbólga	11,5	5,7	11,3	7,6	11,8	5,3	10,2	7,9
Kaupmáttur ráðst.tekna	-4,9	-1,4	-5,3	-5,4	-	-	-	-
Atvinnuleysi	1,2	2,7	1,5	3,2	1,3	2,9	1,2	2,5
Viðskiptahalli	-16,8	-8,2	-17,4	-13,3	-19,8	-10,7	-22,9	-16,2

4.

**Góð afkoma síðustu ára snýst
tímabundið í halla**

2009

Helstu niðurstöður fjárlagafrumvarps 2009

- Áætlað er að tekjuafkoman á næsta ári verði neikvæð um **56,9** mia. kr. sem jafngildir **3,7%** af landsframleiðslunni.
- Lánsfjárjöfnuður er áætlaður neikvæður um **47,6** mia.kr.

2009

Tekjuafkoma ríkissjóðs

Í milljörðum króna á verðlagi hvers árs	Reikningur 2007	Fjárlög 2008	Áætlun 2008	Frumvarp 2009
Tekjur	486,1	473,4	463,4	450,5
Gjöld	397,5	434,2	460,5	507,4
Tekjuafkoma	88,6	39,2	2,9	-56,9
Hlutfall af landsframleiðslu	6,9%	2,7%	0,2%	-3,7%

Tekjuafkoma ríkissjóðs án óreglulegra liða

	Reikningur 2007	Fjárlög 2008	Áætlun 2008	Frumvarp 2009
Tekjur umfram gjöld	88,6	39,2	2,9	-56,9
Óregluleg gjöld	29,8	15,0	15,0	15,3
Óreglulegar tekjur	37,6	6,6	3,4	4,8
Tekjuafkoma án óreglulegra liða	80,8	47,6	14,5	-46,4

5.

Tekjuhliðin – helstu atriði

2009

Tekjuskattar lækka

- Persónuafsláttur hækkar í fyrsta áfanga um 24 þús. kr. um næstu áramót og hefur auk þess verið verðtryggður. Þetta mun hækka skattleysismörk um 18%.
- Tekjuskattur fyrirtækja lækkar úr 18% í 15% á næsta ári.
- Afnáam stimpilgjalda vegna fyrstu kaupa á íbúðarhúsnæði.

2009

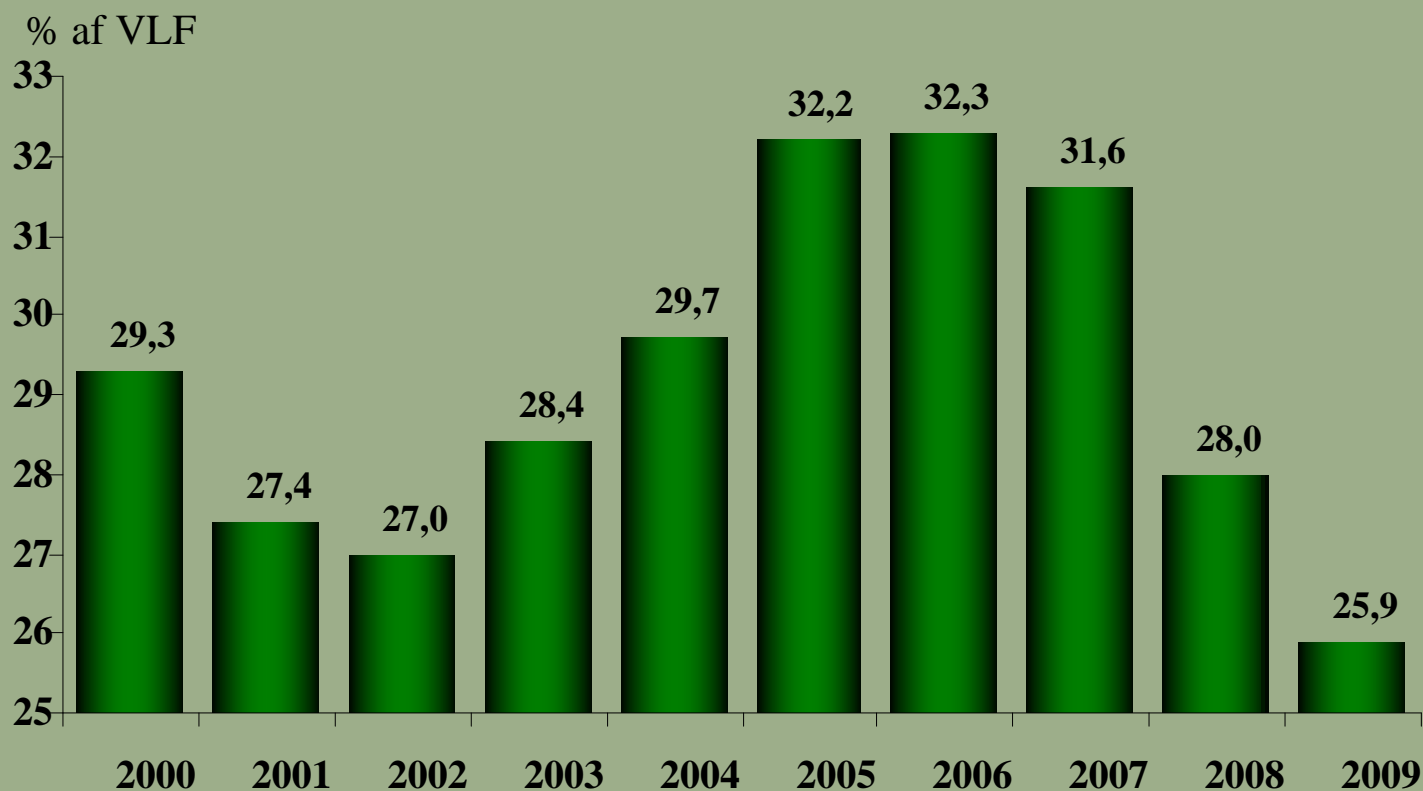
Innbyggð sveiflujöfnun lækkar tekjur

- Lægð í efnahagslífinu dregur úr tekjum ríkissjóðs bæði af sköttum af tekjum einstaklinga og fyrirtækja, sérstaklega fjármagnstekjum, og af óbeinum sköttum af neyslu og veltu.
- Skatttekjur minnka um 8,2% að raunvirði.
- Vaxtatekjur lækka um 3 mia. kr. þar sem inneignir í Seðlabanka lækka.
- Heildartekjur lækka um 23 mia. kr. frá fjárlögum 2008.

2009

Skatttekjur* ríkissjóðs lækka sem hlutfall af VLF

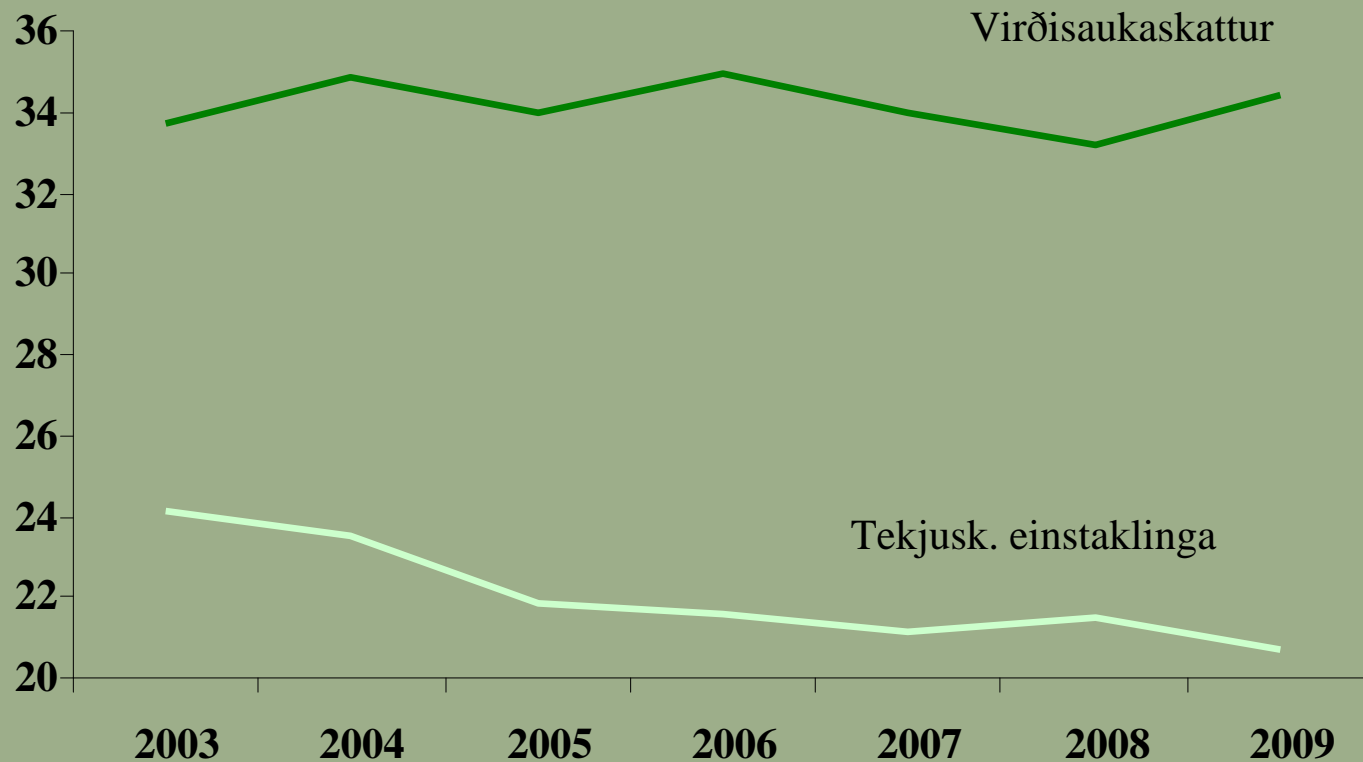
* Án fjármagnstekjuskatts ríkissjóðs af söluhagnaði Símans 2005

2009

Vægi virðisaukaskatts og tekjuskatts einstaklinga

% af skatttekjum

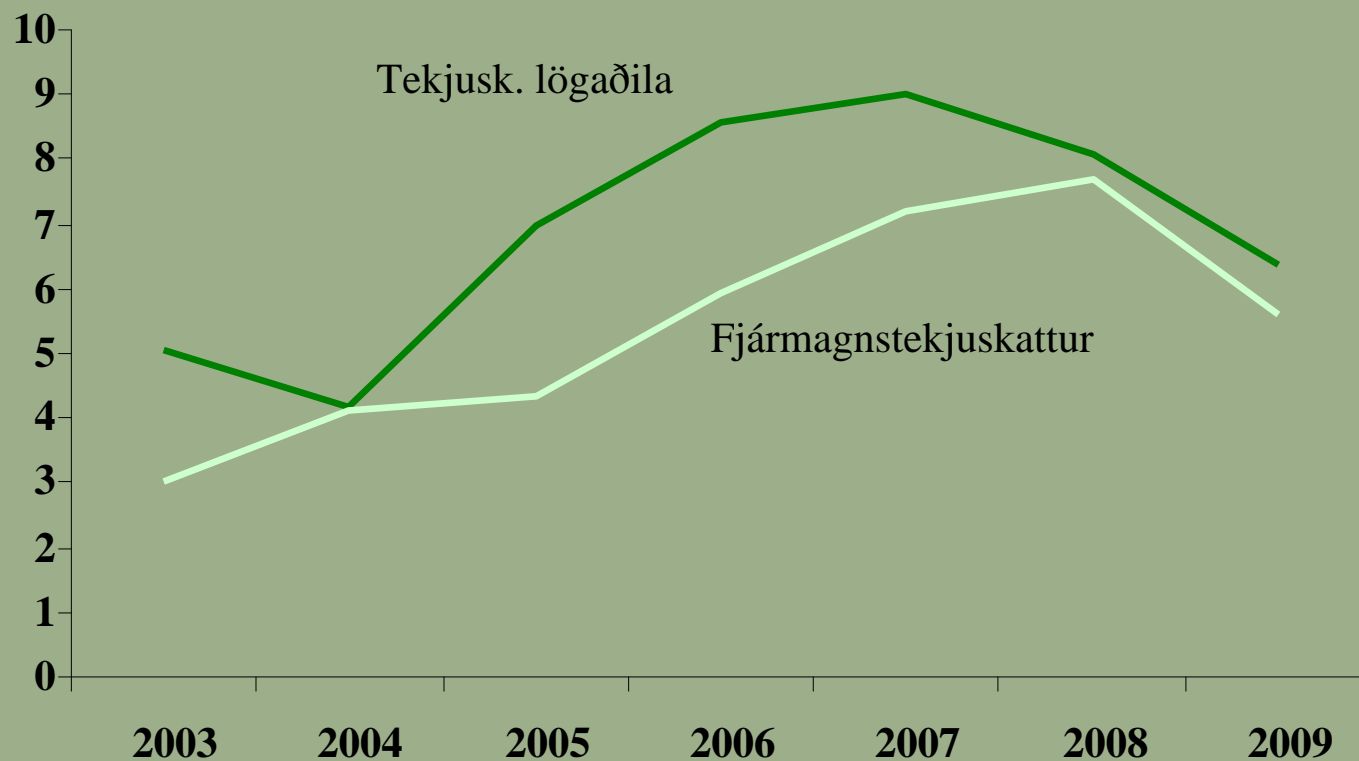

2009

Vægi tekjuskatts lögaðila og fjármagnstekjuskatts

% af skatttekjum

2009

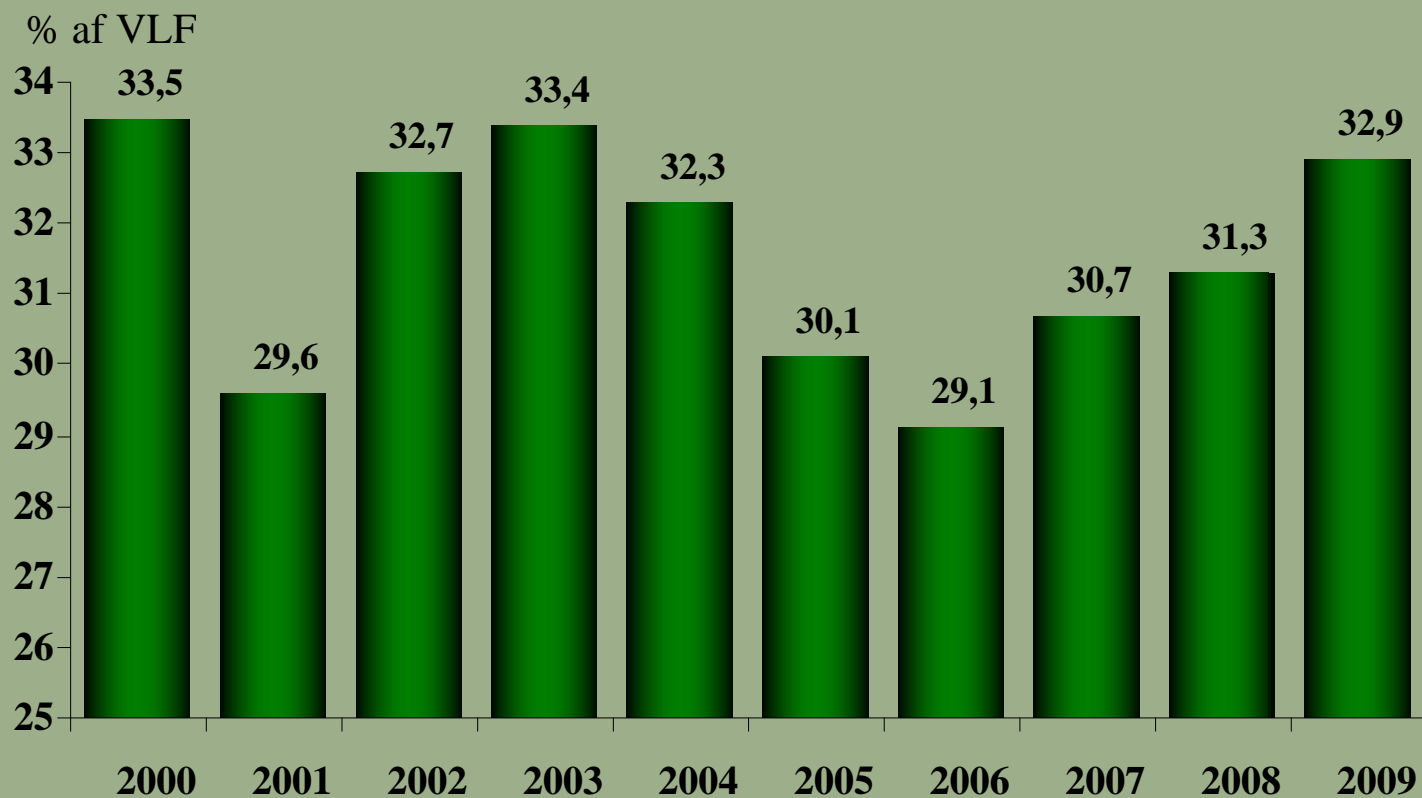
6.

Gjaldahliðin – helstu atriði

2009

Útgjöld ríkissjóðs* hækka sem hlutfall af VLF

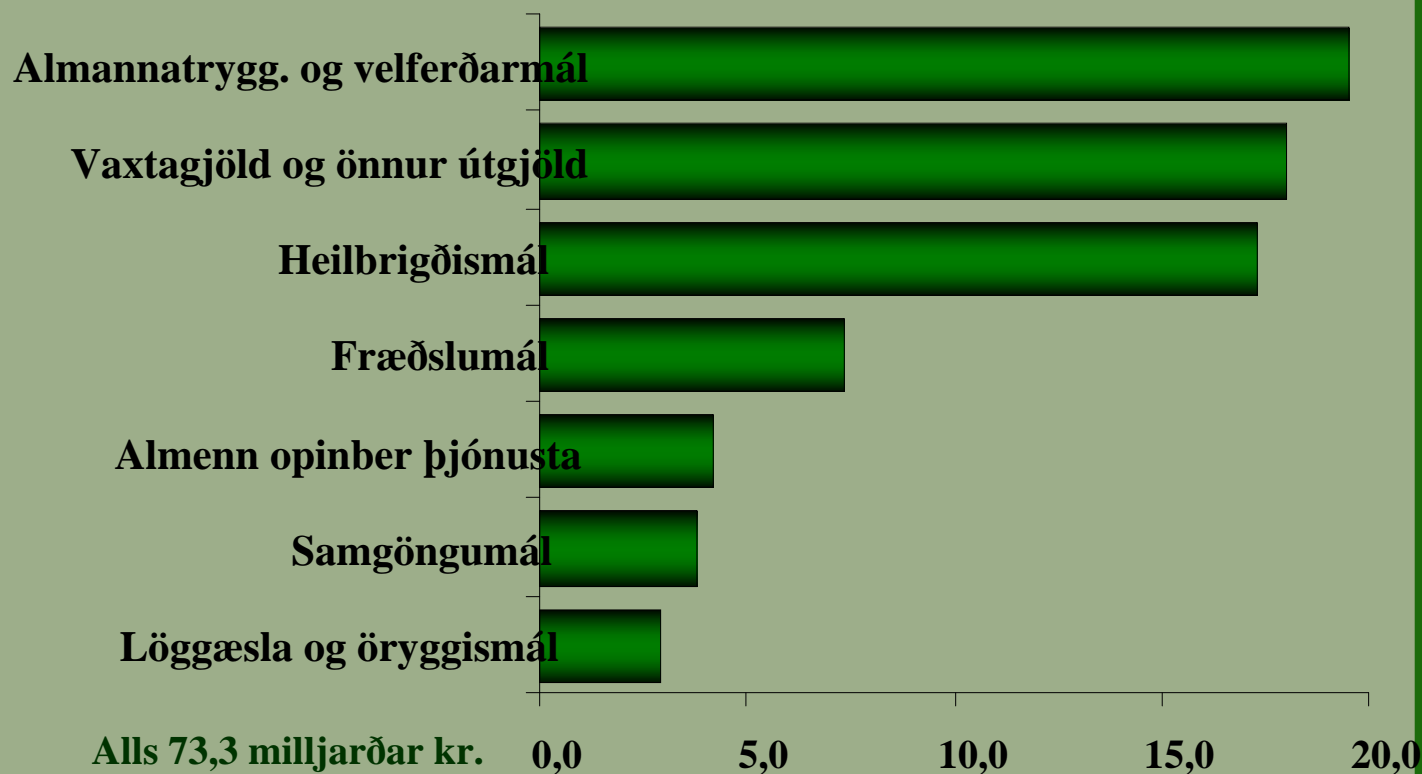

* Að meðtöldum óreglulegum liðum

2009

Breytingar helstu málaflokka frá fjárlögum 2008

2009

Launa- og verðlagshækkunar

	Milljarðar kr.
Endurmat launa 2008	7,1
Launahækkunar 2009	5,1
Verðlagsáhrif í öðrum rekstrargjöldum	12,1
Hækkunar bóta og tekjutilfærslna	12,2
Gengisbreytingar	4,2
Samtals áhrif verðlagsbreytinga	40,7
Breytingar frá fjárlögum 2008	

2009

Stefnumarkandi útgjöld

Milljarðar kr.

Menntamál og rannsóknir	2,1
Húsnæðismál	1,1
Almannatryggingar	4,1
Heilbrigðismál	2,8
Þróunaraðstoð	1,2
Barnabætur, vaxabætur og eftirlauna uppb.	3,0
Hækkun atvinnuleysisbóta	0,8
Ýmislegt	1,0
Samtals stefnumarkandi útgjöld	16,1
Breytingar frá fjárlögum 2008	

2009

Kerfislæg útgjöld

Milljarðar kr.

Vaxtagjöld ríkissjóðs	12,9
Önnur kerfislæg útgjöld	3,6
Samtals reiknuð útgjöld	16,5

2009

Sérstakar ráðstafanir á gjaldahlið

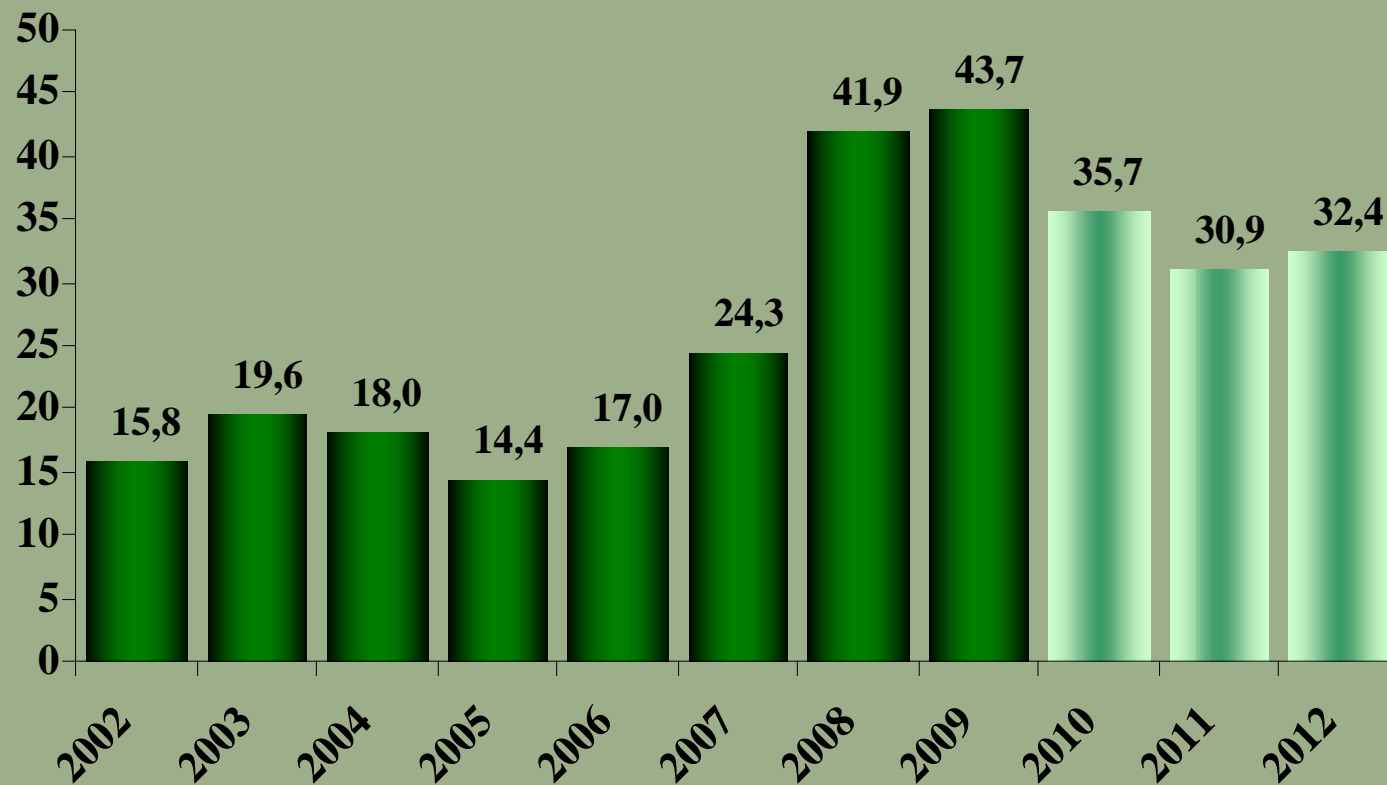
- Gripið er til ýmissa aðgerða á gjaldahlið sem lækka útgjöld um 10 milljarða kr. frá því sem annars hefði orðið.
- Þar af er 7,5 milljarður vegna framkvæmda sem færast til í tímaröð, um 2 milljarðar vegna lækkunar á rekstrarkostnaði og um 500 m.kr. lækkun á tekjutilfærslum.

2009

Fjárfesting var aukin umtalsvert 2008 og helst áfram mikil

Mia. kr.

2009

7.

**Ríkisfjármálum er beitt til
sveiflujöfnunar**

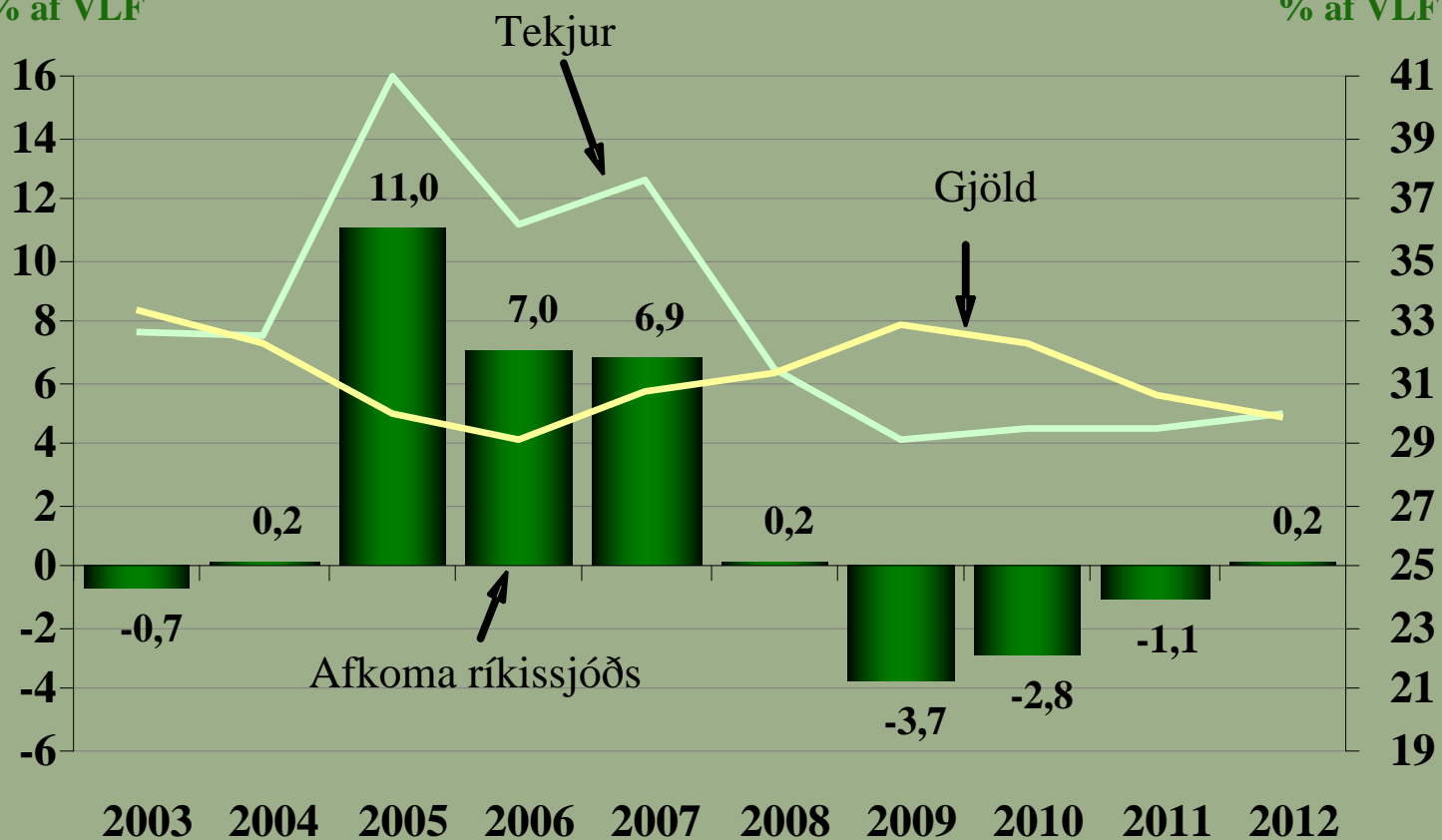
2009

Sveiflujafnandi áhrif ríkisfjármálanna

Afkoma ríkissjóðs,
% af VLF

Tekjur og gjöld,
% af VLF

2009

Sveiflujafnandi áhrif bæði á gjalda- og tekjuhlið

- Á tekjuhlið lækka skatttekjur sem hlutfall af landsframleiðslunni sem nemur 2,1%.
- Á gjaldahlið aukast útgjöldin sem hlutfall af landsframleiðslunni sem nemur 1,6%.
- Að samanlögðu má því segja að sveiflujafnandi áhrif ríkisfjármálanna verði 3,7% af landsframleiðslunni á næsta ári.

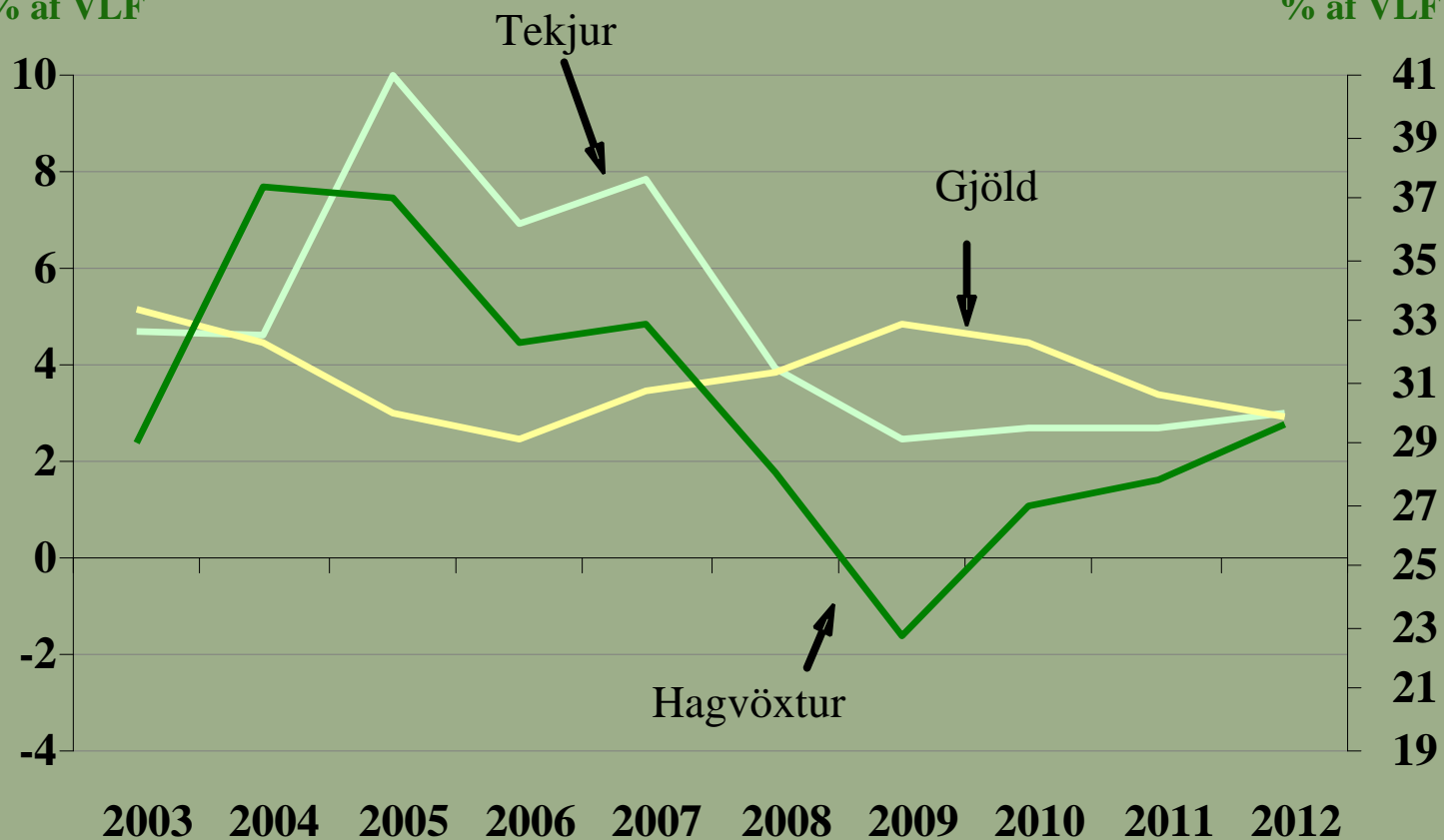
2009

Sveiflujafnandi áhrif ríkisfjármálanna

Hagvöxtur,
% af VLF

Tekjur og gjöld,
% af VLF

2009

Traustur fjárhagur ríkissjóðs

- Staða ríkissjóðs er sterk og gerir kleift að halda uppi háu framkvæmdastigi, hækka bætur velferðarkerfisins og lækka skatta.
- Ríkisfjármálin eru sveiflujafnandi og munu vega á móti hjöðnun hagvaxtar á sama hátt og afgangur sem myndaðist á vaxtar-skeiðinu síðustu ár var settur til hliðar.

2009

Vefsetur: fjarlog.is

Minnt er á að halda trúnað um fjárlagafrumvarpið þar til það hefur verið lagt fyrir Alþingi kl. 16.

Fjárlagafrumvarpið og tengd gögn er að finna á fjárlagavefnum fjarlog.is

2009